

ივერიის

გაყვანილი ღირსი		გაყვანილი ღირსი	
თვე	წმ. გ.	თვე	წმ. გ.
12	10	6	—
11	9 50	5	50
10	8 75	4	75
9	8 —	3	50
8	7 25	2	75
7	6 50	1	50

ცალკე ნომერი — ერთი შუგრი.

გაყვანილი დასავალი და ყველა განცხადება დასავალი უნდა მიჰყვაროდეს: თუ იგი რედაქციას ანაღ-მეცხოველი ქვეყნის, საბალო № 9, მ. ხადაგველის საცხოვროს, გალოგონის ქაღალდით ცემილი უნდა იყოს და გრძობის წესების მაღალია. ფასი განცხადების: ჩვეულებრივი სტრიქონი რვა კაპ.

1877—1887 წელიწადი

საპოლიტიკო და სალიტერატურო გაზეთი

1877—1887 წელიწადი

შინაარსი: ტუგელისა, 16 ივნისი — ახალი ამბები: სწრაფი საგანგებო. ცხების რევის გზის გაყვანა სათაღუნსამდე. ოგ-დასათის თუშის ქუჩისა. სამხედრო მინისტრის მოლოდინი კვირისა. 15 ივნისი ქალაქის საჭიროება. კავკასია განდარსებული ქართული გლეხთა ამბავი. სოფელ აბაშიში სკოლის დასრულება. ქუთაისის გუბერნატორი ბანი გრომისი ფოთში. გრივლორის-მელქიშვილის საზღვარგარეშად გადსვლაზე სასურველია. — შუგრიანი მუნიციპალიტეტი. — ნარკვევი. — რუსეთი. — უცხოეთი. — დედაბი. — საკვლელო გზის ახალი. — საკვლელო გზის და განცხადება.

დედს ჩვენში ერთი დიდი საერთო წყურვილია გამოფიქრებული სწავლისა უბრუნებელი თავადის და შედეგად მისი დახმარებით უკანასკნელად შეუძლებელი გლახადის. ეს წყურვილი ისე დიდია, რომ თვით საზოგადოებაში და ერში დაიძრა აზრი თვისის დონით და თვისის შეძლებით თავს უშველოს და შეწყობა გაუვიოს. სახელმწიფო ხარჯით დაფუნდებული სასწავლებლები რაღა ვეღარ ასედაც სწავლის მწვერვალითა, ეს აზრი უნდა დაბადებულიყო.

ამ საზოგადო აზრს გარდა ამასთან იხედება მეორე აზრიც, გამოწვეული ანდერძისაგან, რომ შუგრიანი ანდერძისთვის ყოველი გვირეულობა უნდა ცდილობდეს, თავის სახლი-კაცებში სწავლა-განათლებას ფერხი მოაკიდებინოს, თავის ჩამომავლობას სახლში მისცეს ცხივრებაში ზნეობითის ძალი — დონით გამოსავლისა და მომჭირნობისა.

იგი უფრო რამე მკვიდრი საფუძველი და პირიბა ჰქონდეთ, საერთოდ სახლი კაცებსა, შვილების ადრევე სასწავლო უფრო წარმართებოდა.

სადაც საერთო გაუყოფელი მამულები ბქეს თვითოეულ გვარეულობას, მას შეუძლიან ერთი რაიმე წილი შემოსავლისა გადასდოს შეუძლებელი სახლი-კაცების შვილებისათვის. შეუძლიან საერთო პირიბით დაიფაროს წესი, რომ უშვილოად ამოწყვეტილის თაყვისს მამული ამავე სასწავლო შეურეული იქმნას და ხელი არ მოსჭიდოს ცალკე რომელიმე მემკვიდრეზე; ამის მოკვლისათვის და ვაჭარისათვის პირიბა და წესი შესდგეს მრთილის გვარეულობისაგან; თუ მინცა-მაინც მამული გაყოფილი ბქეთ, თითოეულ გვარის სახლი-კაცებს შეუძლიან ზნეობითად, მხოლოდ ერთმანერთის სიკეთის მოსურნეობით შეეყრან ერთმანერთს, რომ შვილების ადრედებს და დაბინავებს რამე გზა უშობონ და ნივთიერად მრთიაც თუ შესაძლებელია დანისძიება ადრეუქნისთან ან თავისთმივე, ან გარეშე.

ფელეტონი: რა დროს და სადგან შემოიღეს ქართული ახალი, მ. კანაშვილისა.

ტუგელისა, 16 ივნისი

ამ დღეებში ივერიამ გაცნობა დიმიტრი ჭავჭავაძის ანდერძის ამბავი, რომელიმაც სხვათა შორის დარს შესანიშნავი საგანია მოხსენებული: უნდა დაფუნდეს საგვარეულო ერთობა, საზოგადოება ჭავჭავაძეთა და ამ საგვარეულო ერთობას ეგულებოდა გაუფიქრებელი სენებულის დიმიტრი ჭავჭავაძის ნაანდერძებს ფულს მის მოგვარეული შვილების ადრედებდა. მართალია, უკრ არ ვიცით ან როგორი წყურვილია ექნება ამ საგვარეულო საზოგადოებას, მაგრამ აქ მხოლოდ გვსურს რადენადმე დახედავდეთ თვით ამ საზოგადოების დაფუნდების აზრსა, რომელიც დიმიტრი ჭავჭავაძის ანდერძს უნდა მოჰყვეს.

თუკმა კერძო საკუთარი, საოჯახო ინტერესი ყოველთვის ძლიერი იქნება და თვითოეულ ადამიანის მოქმედებას იგი აზრითაობს, მაგრამ მასთან ერთად საერთო, საზოგადო, საქვეყნო ინტერესიც ადამიანს ყოველთვის ჰქონია და ექნება. და რადენადაც წარმატებული შევა მისი გონებით და ქონებითი მდგომარეობა, ეს საზოგადო ინტერესიც, საზოგადო კეთილ-დღეობისათვის ზრუნვა და მოსაქმეობაც წინ წაიწივს.

თუკმა ეს საგვარეულო მზრუნველობა უფრო კერძო ვიდრე მზრუნველობა ყველასათვის, მაგრამ ამასაც თავისი მნიშვნელობა და საფუძველი აქვს საზოგადოებაში შვირცხობად და საზოგადო საკეთილ-დღეობად მიხრჩილით. ამისათვის დიდად სასურველია ამ აზრმა ჩვენში ფერხი გაიფიქრას. ან რათა.

დედს ყოველი კაცი თავის შვილებისა და ახლო ზრუნვაში, თვითონ გვირება სხვებისაგან და სხვებს იმისგან ან ნივთიერად ან ზნეობითად დახმარება, გზის ჩვენება, ხელის შეწყობა. დედსაც ვედავთ, რომ, რომელს გვარეულობისაგან კეთილ-სინდისიანი მხნე სახლის კაცები არიან, — ერთმანერთს ეწვიონ, ან, გზას სწავნიან ცხივრებაში, შვილებს კარგს დონეზე აუწიებენ და საზოგადოებაში კაცური ადგილი უჭირავთ. მხოლოდ ესეთი შემწეობა და დახმარება უფრო შემთხვევითია და შემთხვევებზე და მოკვდება. ამას რომ უფრო გამოირეყვით სიმტკიცე ჰქონდეს, ესე

ამასთან ერთად მკვიდრი საფუძველი და პირიბა ჰქონდეთ, საერთოდ სახლი კაცებსა, შვილების ადრევე სასწავლო უფრო წარმართებოდა.

ფელეტონი

რა დროს და სადგან შემოიღეს ქართული ახალი

(ილია ოქროშელიაშვილის წერილის გამოცემაში მოიხილოს ქართული ახალი.)

(შეგვთქვამთ)

ახლა გაესინჯათ უცხო ქვეყნელ და ჩვენ მწერალთა მოყვანილი ცნობანი საქართველოს უწინარეს დროებზე.

პირველი ცნობანი ქართველებზე გარდობილია ჩვენ მასე წინაშეა. მეტრეველმა 1,700 წ. ქ. წინად. დაბადების მე-X თ. იგი იხსენიებს თარგამოსს, მესტებს და თობლს, რომლებიც მეტრეველთა გამოკვლევით ქართველთა წინაპრები არიან. იმავე დაბადების მე-IV თ. მოყვანილი ცნობანი წარადგინა წინად ლეონის სამს შვილენს, რომელთაგან თობლს უნდა არის ნათქვამი, რომ იგი იყო მშველდი სპარსეთისა და რკინის ყოველ გვარ იარაღისათა.

დედს ამის მოქმეობი ვართ. დიმიტრი ჭავჭავაძის ანდერძი გვიჩვენებს, როგორც საპარტოლისადაც იყო „ივერიის“ მეთაურ წერილში ნათქვამი, რომ ჩვენში იდეებიც საზოგადო საქმისათვის, სწავლა-განათლებისათვის ზრუნვა, რომ კერძოობით თვითოეული კაცი თავისის მხრით ეწვიოდეს და შესაწირავსა სდებდეს.

მითა, მიმატებო ივერი თვის მდიდარ და ბრწყინვალე სხასლეში და შესაბამისი ცხივრება. გაუმართა სტუმრებს პატივსაცემად. ამ „სერობის“ დროს მოხდა ვაიგო, რომ არა განაფიქროს ივერიის საზოგადოება მოსულანო, ამ ამბავის გაცხადებოდა უსიამოვნება არ შემოწინა, თუმცა-კი ძირეულ შესწუხდა. მან ერთი ფორად ძნელი პირობა დასდო ივერიის და შევიძინა, რომ თუ აღსრულდებოდა პირობას, ევრიი შენიო. იაზონი მეტად დღონდა, რადგან იცოდა, რომ პირობას ვერ შესრულდებოდა. მისი მშველელი და საკუთარ ქვეყნის მოლაღებელ შემწეობა ოტახს კეთილ-მედად, რომელიც იყო მშვენიერი და ჰეროიანი. იგი ქალი სიყრმიდანიც იყო განსწავლული ხელოვნებით და იყო მეტრეველი, ამ ქალმა შეიყვარა იაზონი და ასწავლა მას, თუ როგორ და რა დროს-ძიებით შეესრულებინა პირობა ოტახის. იაზონმა მედად შემწეობით ადვილად შესრულა პირობა, შივო ვერძი და გაიტაცა. ოტახი დიდს ჯარით გამოეკეთა იაზონს, მაგრამ ვეინა-და იყო. არგონათთა დროით მასაწივს და

მთა, მიმატებო ივერი თვის მდიდარ და ბრწყინვალე სხასლეში და შესაბამისი ცხივრება. გაუმართა სტუმრებს პატივსაცემად. ამ „სერობის“ დროს მოხდა ვაიგო, რომ არა განაფიქროს ივერიის საზოგადოება მოსულანო, ამ ამბავის გაცხადებოდა უსიამოვნება არ შემოწინა, თუმცა-კი ძირეულ შესწუხდა. მან ერთი ფორად ძნელი პირობა დასდო ივერიის და შევიძინა, რომ თუ აღსრულდებოდა პირობას, ევრიი შენიო. იაზონი მეტად დღონდა, რადგან იცოდა, რომ პირობას ვერ შესრულდებოდა. მისი მშველელი და საკუთარ ქვეყნის მოლაღებელ შემწეობა ოტახს კეთილ-მედად, რომელიც იყო მშვენიერი და ჰეროიანი. იგი ქალი სიყრმიდანიც იყო განსწავლული ხელოვნებით და იყო მეტრეველი, ამ ქალმა შეიყვარა იაზონი და ასწავლა მას, თუ როგორ და რა დროს-ძიებით შეესრულებინა პირობა ოტახის. იაზონმა მედად შემწეობით ადვილად შესრულა პირობა, შივო ვერძი და გაიტაცა. ოტახი დიდს ჯარით გამოეკეთა იაზონს, მაგრამ ვეინა-და იყო. არგონათთა დროით მასაწივს და

მთა, მიმატებო ივერი თვის მდიდარ და ბრწყინვალე სხასლეში და შესაბამისი ცხივრება. გაუმართა სტუმრებს პატივსაცემად. ამ „სერობის“ დროს მოხდა ვაიგო, რომ არა განაფიქროს ივერიის საზოგადოება მოსულანო, ამ ამბავის გაცხადებოდა უსიამოვნება არ შემოწინა, თუმცა-კი ძირეულ შესწუხდა. მან ერთი ფორად ძნელი პირობა დასდო ივერიის და შევიძინა, რომ თუ აღსრულდებოდა პირობას, ევრიი შენიო. იაზონი მეტად დღონდა, რადგან იცოდა, რომ პირობას ვერ შესრულდებოდა. მისი მშველელი და საკუთარ ქვეყნის მოლაღებელ შემწეობა ოტახს კეთილ-მედად, რომელიც იყო მშვენიერი და ჰეროიანი. იგი ქალი სიყრმიდანიც იყო განსწავლული ხელოვნებით და იყო მეტრეველი, ამ ქალმა შეიყვარა იაზონი და ასწავლა მას, თუ როგორ და რა დროს-ძიებით შეესრულებინა პირობა ოტახის. იაზონმა მედად შემწეობით ადვილად შესრულა პირობა, შივო ვერძი და გაიტაცა. ოტახი დიდს ჯარით გამოეკეთა იაზონს, მაგრამ ვეინა-და იყო. არგონათთა დროით მასაწივს და

1565—1499 წწ. 28) შემოასვიანი საქართველოს მისიური, დასუკრითი კოლხიდა, რომლის მმართველად

28) ა. ბურუე, Кавказъ въ Археол. обозрѣн. 28)

29) არგონათთა მოგზაურობის იხსენიებს მე-VIII სუვე, ქრ. წინად მებრუნევი ჰომეი, კარლ ვეილინი, История Землевищия, გვ. 31—32. უსლარი, 344—350.

30) უსლარი, გვ. 365.

31) უსლარი, გვ. 359.

*) ა. ბურუე, Кавказъ въ Археол. обозрѣн. 28)

29) არგონათთა მოგზაურობის იხსენიებს მე-VIII სუვე, ქრ. წინად მებრუნევი ჰომეი, კარლ ვეილინი, История Землевищия, გვ. 31—32. უსლარი, 344—350.

30) უსლარი, გვ. 365.

31) უსლარი, გვ. 359.

32) ივერი N 37, 1887 წ.

